

TÜRK SANAYİCİLERİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

TÜSİAD

YÖNETİM KURULU BAŞKANI

ÖMER SABANCI’NIN

“TÜRKİYE SERMAYE PİYASASININ GELİŞTİRİLMESİNE

YÖNELİK ÖNERİLER” SEMİNERİ

KONUŞMASI

30 Mart 2005

Ceylan Intercontinental

TÜSİAD AVRUPA SANAYİ VE İŞVERENLER KONFEDERASYONLARI BİRLİĞİ (UNICE) ÜYESİDİR.

İstanbul : Meşrutiyet Cad. No: 74 Tepebaşı 34420 İstanbul - Türkiye
Ankara : İran Cad. No: 39/4 Gaziosmanpaşa 06700 Ankara - Türkiye
Brüksel : 13, Avenue des Gaulois, 1040 Brussels-Belgium
Washington D.C. : 1250 24th Street, Washington D.C. 20037 - USA
Berlin : Mörkisches Ufer, 28 10179 Berlin-Mitte - Germany
Paris : 12, Rue Godot de Mauroy 75009 Paris - France

Tel: (90-212) 249 19 29
Tel: (90-312) 468 10 11
Tel: (32-2) 736 40 47
Tel: (1-202) 776 77 70
Tel: (49-30) 28 878 6300
Tel: (33-1) 426 516 40

Faks: (90-212) 249 13 50
Faks: (90-312) 428 86 76
Faks: (32-2) 736 39 93
Faks: (1-202) 776 77 71
Faks: (49-30) 28 878 6399
Faks: (33-1) 426 516 99

e-mail: tusiad@tusiad.org
e-mail: ankoffice@tusiad.org
e-mail: bxloffice@tusiad.org
e-mail: usoffice@tusiad-us.org
e-mail: info@tusiad-de.org
e-mail: satan@tusiad.org

web: www.tusiad.org

Sayın Bakanım, Değerli Konuklar ve Değerli Basın Mensupları,

TÜSİAD adına hepinizi saygıyla selamlıyorum. “Türkiye Sermaye Piyasalarının Gelişimine Yönelik Öneriler” isimli seminerimize hoşgeldiniz.

Son dönemde, makro ekonomik parametrelerde görülen iyileşme ile beraber, enflasyon, bütçe açığı, kur, faiz gibi temel ekonomik göstergelerde artık uluslararası karşılaştırmalarda sınıflandırma dışı kalmaktan kurtulmuş bulunmaktayız. Sağlanmış olan nispeten istikrarlı ekonomik ortamda dikkatlerimizi güncel temel göstergelerin ötesine kaydırmaya başladık. İstikrarın ardından ikinci adım olarak sağlıklı ve kesintisiz bir büyüme sürecinin altyapısını hazırlamak zorundayız. Bu alanda cevaplandırılması gereken bir dizi soruyla karşı karşıyayız. Bu sorular arasında ilk olarak büyüme sürecimizin istihdam yaratma kapasitesi gelmektedir. Türkiye verimlilik artışı ile istihdam artışını dengeleyen bir büyüme çizgisine oturmalıdır. Hangi aktivitelerle büyümeyi sağlayacağımız sorusu beraberinde bu ekonomik aktivitelerin finansmanı konusunu getirmektedir.

Ülkemizin Avrupa Birliği üyelik perspektifi sonucunda Türkiye’de ekonomik yapıda önemli gelişmeler yaşamaktayız. Önümüzdeki dönemde bu sürecin daha da yoğunlaşacağını biliyoruz. AB ekonomisi ile entegrasyon süreci, global şartlarda keskinleşen rekabet koşulları, üretim süreçlerinin teknoloji odaklı olarak değişimi, gelişmiş piyasalarda standart ürünlerde görülen piyasa doygunluğu, tüketici talebinin giderek farklılaşması, esnek üretim modellerinin getirdiği avantajlar gibi etkenler özel sektörün finansman ihtiyaçlarının da değişmesine ve yeni finansman modelleri arayışına yol açmaktadır. Türkiye gelecek için bir büyüme vizyonu oluştururken, bu büyüme sürecinin gerektirdiği finansman ihtiyacını ve bu finansmanın hangi yollarla nasıl elde edileceği sorununu da konuşmak zorundadır.

Üretimin ve yatırımın finansman yolları, yıllardır Türkiye’nin makroekonomik sorunlarının gölgesinde kalmaya mahkum olmuştur.

Türkiye ekonomisinde uzun süredir yaşadığımız makroekonomik istikrarsızlık ve yüksek kamu borçlanma gereksinimi nedeniyle, reel sektörün finansmanı üzerinde belirgin bir baskı ortamı oluşmuştur. Bu ortam, son döneme kadar, gerek bankacılık sektörü gerekse de sermaye piyasalarını, kamu açıklarının finansmanına yönelik işlemlerin gerçekleştiği alanlar haline getirmiştir. Bütün bunların sonucunda karşı karşıya geldiğimiz gerçek ise reel sektör finansmanının aşırı yüksek maliyetler içinde gerçekleşmesi olmuştur. Diğer taraftan makro ekonomik istikrarsızlığa ilave olarak yaşadığımız politik istikrarsızlık dönemleri boyunca reel sektör şirketlerinin yurt dışından uzun vadeli finansman sağlaması da mümkün olmamıştır. Sonuç olarak finansman sağlayamadığı veya ancak yüksek maliyetle sağlayabildiği için büyüemeyen ve hatta ana faaliyet alanlarında daralan bir reel sektör ortaya çıkmıştır.

Değerli Konuklar,

Son dönemde makro ekonomide yaşanan bütün olumlu gelişmelere karşın kamu sektörünün kaynak açığını, mali piyasalardan borçlanarak kapatma yolunu kullanması nedeniyle mali sistemin üzerinde kamunun dışlama etkisi devam etmektedir. Devlet, kamu borçlanma senetleri lehine yarattığı avantajlar ve sağladığı yüksek faizlerle, sermaye piyasasından özel sektörün dışlanmasına neden olmaktadır. Evet, bütçe açığının azalması ve kamu borç oranının düşmesi, kamu borçlanmasının uzun vadelere kaymasına ve faiz oranlarının düşmesine neden olmaktadır. Ancak bu gelişmelerin, özel sektöre sermaye piyasaları üzerinden kısa vadede finansman sağlanması üzerinde olumlu bir etkisi henüz görülememektedir.

Ayrıca, dünyanın birçok ülkesinde derinleşen sermaye piyasalarıyla birlikte artan risklerin kontrol altına alınmasını sağlayan türev ürünlerin kullanımı henüz ülkemizde yaygın bir şekilde başlamamıştır.

Sermaye piyasalarının gelişimi açısından hayati önem taşıyan bir konu da menkul kıymet gelirlerinin vergilendirilmesidir. Global ekonomide artık neredeyse tam bir hareket serbestisi olan sermayenin ağır vergilendirilmesinin sakıncaları tüm dünyada kabul görmektedir. Sermaye piyasalarının getiri oranları, global sermaye akımlarının yönünü belirlemektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde faizlerde meydana gelen artışın tüm dünyayı, bu arada Türkiye'yi de birkaç gün içinde olumsuz etkilemesi, bu konudaki politikaların ne denli hassas olması gerektiğine işaret etmektedir. Önümüzdeki dönemde de devam etmesi beklenen. ABD'de faiz artışlarının ve bu nedenle fonların gelişmekte olan ülke piyasalarını terk ederek ABD hazine bonolarına yönelmesinin, Türkiye açısından da çok dikkatle takip edilmesi gerekmektedir. Bu gelişmelerin yanı sıra, 1 Ocak 2006 yılından başlamak üzere uygulanacak olan menkul kıymet gelirler vergisinin, Türkiye'de sermaye piyasalarının gelişimi açısından sonuçları, üzerinde hassasiyetle durulması gereken bir konudur.

Değerli konuklar,

TÜSİAD bünyesinde faaliyet gösteren Finansman Modelleri Çalışma Grubu, ülkemiz sermaye piyasalarının gelişimi, şirketlerin sermaye piyasası araçları ile daha olumlu koşullar altında finansman sağlayabilmesi ve dolayısıyla ülkemiz ekonomisinde sürdürülebilir büyümenin desteklenmesi için bir dizi çalışma gerçekleştirmektedir. Bu çalışmaların birincisini "Türkiye Sermaye Piyasasının Geliştirilmesine Yönelik Öneriler" raporu oluşturmaktadır. 2004 yılında tamamlamış olduğumuz bu çalışmamızda, sermaye piyasalarının gelişimini sağlayacak, kurum ve kuruluşların fonlama ihtiyaçlarına cevap verebilecek alternatif ürünler ele alınmıştır.

Öte yandan, Türkiye sermaye piyasasındaki bu az gelişmişliğin giderilmesi için, makroekonomik istikrarsızlık ve bunun yol açtığı kamu maliyesi politikaları ve yüksek enflasyon sorunlarının ortadan kalkması yeterli olmayacaktır. Dünyadaki benzer piyasalara bakıldığında sermaye piyasalarının gelişmesinde şirketler kesiminin de üzerine düşen birtakım görevler bulunmaktadır. TÜSİAD Finansman Modelleri Çalışma Grubu, sermaye piyasalarından daha fazla yararlanabilmek için şirketlerde ne gibi hazırlıklar yapılması gerektiği konusunda da bir çalışma hazırlamaktadır.

Bugün biraraya gelmemize öncülük eden, TÜSİAD Finansman Modelleri Çalışma Grubu'na ve değerli görüşlerini bizlerle paylaşacak olan kamu ve özel sektör katılımcılarına teşekkürlerimi sunuyorum.

Seminerimizin, Türkiye sermaye piyasalarının geliştirilmesinde yol gösterici olacağını umuyor, beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum.